

DECYZJE

DECYZJA WYKONAWCZA RADY

z dnia 29 marca 2012 r.

zmieniająca decyzję wykonawczą 2011/344/UE w sprawie przyznania Portugalii pomocy finansowej Unii

(2012/224/UE)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) nr 407/2010 z dnia 11 maja 2010 r. ustanawiające europejski mechanizm stabilizacji finansowej⁽¹⁾, w szczególności jego art. 3 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Zgodnie z art. 3 ust. 9 decyzji wykonawczej Rady 2011/344/UE⁽²⁾ Komisja, wraz z Międzynarodowym Funduszem Walutowym i we współpracy z Europejskim Bankiem Centralnym, dokonała trzeciego przeglądu postępów poczynionych przez władze Portugalii we wdrażaniu uzgodnionych środków w ramach gospodarczego i finansowego programu dostosowawczego („program”), a także ich skuteczności oraz wpływu na gospodarkę i społeczeństwo.

(2) Z przeglądu wynika, że przestrzeganie przez Portugalie warunków za czwarty kwartał 2011 r. było zadowalające. W 2011 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych zmniejszył się poniżej wyznaczonego poziomu 5,9 % PKB i szacuje się, że obecnie wynosi około 4 % PKB, chociaż nastąpiło to w drodze odwołania się do wyjątkowego transferu około 6 mld EUR (około 3,5 % PKB) bankowych funduszy emerytalnych do państwowego systemu zabezpieczenia społecznego. Budżet na 2012 r. jest na odpowiednim poziomie, aby osiągnąć cel deficytu w wysokości 4,5 % PKB zgodnie z programem. Nadal podejmowane są wysiłki w zakresie strategii politycznych na rzecz wspierania stabilności systemu finansowego. Portugalskie banki podejmują działania w celu spełnienia wyższych wymogów kapitałowych określonych w programie, uwzględniając również konsekwencje wymogów Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego w odniesieniu do nowego tymczasowego buforu kapitałowego dla ekspozycji na dług państwowy, szczególnego programu kontroli na miejscu oraz transferu funduszy emerytalnych banków do państwowego systemu zabezpieczenia społecznego. Widać także

postępy reform rynku pracy i produktów: osiągnięto porozumienie z partnerami społecznymi zmierzające do szerokiej i ambitnej reformy rynku pracy, a do parlamentu wpłynął wniosek dotyczący znaczącej zmiany ram prawnych konkurencji, które stworzą warunki skutecznego systemu wzmocnienia konkurencji. Program prywatyzacji realizowany jest w oparciu o nową ustawę ramową. Sprzedano przedsiębiorstwo energetyczne EDP oraz przedsiębiorstwa sieci energetycznej REN. Wprowadzono strategię restrukturyzacji przedsiębiorstw państwowych. Usprawnia się ramy prawne dotyczące zamówień publicznych, a modernizacja ram prawnych dotyczących rynku mieszkaniowego jest w trakcie opracowywania. Czynione są postępy w zakresie reformy systemu sądowego.

(3) W świetle tej sytuacji decyzja wykonawcza 2011/344/UE powinna zostać zmieniona,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W art. 3 decyzji wykonawczej 2011/344/UE wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W 2012 r. Portugalia przyjmie następujące środki, zgodnie z protokołem ustaleń:

a) środki określone w lit. b) i c), o wartości wynoszącej co najmniej 9,8 mld EUR, zostaną włączone do budżetu na 2012 r. Podjęte zostaną kolejne środki, zwłaszcza po stronie wydatków, aby pokryć wszelkie możliwe braki wynikające z sytuacji budżetowej w 2012 r. W marcu rząd przyjmuje dodatkowy budżet, który uwzględni różne elementy, takie jak konsekwencje transferu funduszy emerytalnych banków do państwowego systemu zabezpieczenia społecznego, porozumienie finansowe z autonomicznym regionem Madery, skutki budżetowe pogorszenia się prognoz gospodarczych, niższe płatności z tytułu odsetek oraz strategię regulowania zaległości. Dodatkowy budżet nie wpływa na planowany deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2012 r. (odpowiadający 4,5 % PKB);

⁽¹⁾ Dz.U. L 118 z 12.5.2010, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 159 z 17.6.2011, s. 88.

- b) Portugalia będzie dążyć do ograniczenia wydatków w 2012 r. o co najmniej 6,8 mld EUR, między innymi poprzez zmniejszenie wynagrodzeń i zatrudnienia w sektorze publicznym; zmniejszenie wysokości emerytur; przeprowadzenie kompleksowej reorganizacji administracji na szczeblu centralnym, polegającej na wyeliminowaniu niepotrzebnych stanowisk i innych przypadków nieefektywności; ograniczenie transferów do przedsiębiorstw państwowych; reorganizację i zmniejszenie liczby gmin i sołectw; cięcia wydatków na edukację i opiekę zdrowotną; zmniejszenie transferów do samorządów regionalnych i lokalnych; oraz zmniejszenie nakładów inwestycyjnych i innych wydatków zgodnie z programem;
- c) po stronie dochodów Portugalia wdroży środki w zakresie dochodów o łącznej wartości około 3 mld EUR, w tym poprzez poszerzenie bazy podatkowej w zakresie podatku VAT w drodze ograniczenia zwolnień podatkowych oraz reorganizację wykazu towarów i usług podlegających obniżonej, pośredniej i wyższej stawce podatkowej; podwyżkę akcyzy; poszerzenie podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych i podatkiem dochodowym od osób fizycznych poprzez ograniczenie odliczeń i zasad specjalnych; zapewnienie zbieżności odliczeń od podatku dochodowego od osób fizycznych mających zastosowanie w przypadku rent i emerytur oraz dochodów z pracy; oraz zmiany zasad opodatkowania nieruchomości polegające na znacznym ograniczeniu zakresu zwolnień. Środkom tym towarzyszyć będą działania na rzecz zwalczania uchylania się od opodatkowania, zwalczania oszustw podatkowych i zwalczania szarej strefy;
- d) Portugalia przyjmie środki poprawiające zarządzanie finansami publicznymi. Portugalia wdroży środki przewidziane w nowym ramowym prawie budżetowym, w tym wprowadzi średniookresowe ramy budżetowe. Ramy budżetowe na szczeblu lokalnym i regionalnym zostaną znacząco wzmocnione, w szczególności poprzez sformułowanie podstawowych wariantów dostosowania odpowiednich przepisów w zakresie finansowania do wymogów ramowego prawa budżetowego. Portugalia zintensyfikuje sprawozdawczość w zakresie finansów publicznych i ich monitorowanie oraz wzmocni przepisy i procedury regulujące wykonanie budżetu. Rząd Portugalii przygotowuje strategię zatwierdzania i regulowania zaległości. W strategii określone zostaną kryteria ustalania priorytetów w stosunku do płatności na rzecz wierzycieli oraz ustalenia w zakresie zarządzania służące zapewnieniu równego i przejrzystego procesu zaspokajania roszczeń we wszystkich sektorach. Portugalia wprowadzi wzmocnione ramy prawno-instytucjonalne na potrzeby oceny zagrożeń dla budżetu przed zawarciem partnerstwa publiczno-prywatnego. Portugalia przyjmie także przepisy regulujące tworzenie i funkcjonowanie przedsiębiorstw będących własnością skarbu państwa na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym. Do czasu zmiany przepisów i wprowadzenia nowej struktury prawnej Portugalia nie zawrze żadnego nowego partnerstwa publiczno-prywatnego ani nie utworzy przedsiębiorstwa będącego własnością skarbu państwa;
- e) administracja samorządowa w Portugalii składa się obecnie z 308 gmin i 4 259 sołectw. Portugalia opracuje plan konsolidacji mający na celu reorganizację i znaczne zmniejszenie liczby tych jednostek. Zmiany te wejdą w życie z początkiem następnego tury lokalnych wyborów;
- f) Portugalia zmodernizuje swoją administrację podatkową poprzez utworzenie centralnego organu, zmniejszenie liczby urzędów gminnych i zlikwidowanie pozostałych wąskich gardeł w systemie odwoływania się od decyzji podatkowych;
- g) Portugalia wdroży porozumienie finansowe z autonomicznym regionem Madery;
- h) Portugalia przyjmie środki służące poprawie efektywności i stabilności spółek będących własnością skarbu państwa na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym. Portugalia wdroży strategię mającą na celu restrukturyzację i zmniejszenie zadłużenia spółek będących własnością skarbu państwa oraz zapewnienie lepszych warunków finansowania rynkowego. Portugalia wdroży tę strategię, aby osiągnąć równowagę operacyjną na poziomie sektorowym przed końcem 2012 r.;
- i) Portugalia będzie kontynuować wdrażanie programu prywatyzacji. W 2012 r. sprzedane zostaną udziały sektora publicznego w GALP, TAP i ANA oraz rozpoczęta zostanie prywatyzacja części Comboios de Portugal odpowiadającej za przewozy towarowe, Correios de Portugal, a także szeregu mniejszych przedsiębiorstw. Przygotowana zostanie strategia na rzecz przedsiębiorstwa Parública, uwzględniająca zakończenie jego działalności oraz konsolidację z sektorem instytucji rządowych i samorządowych;
- j) Portugalia wdroży przepisy mające na celu zreformowanie systemu ubezpieczenia od bezrobocia, w tym skrócenie maksymalnego okresu uprawnienia do świadczeń; ograniczenie wysokości świadczeń do dwuipółkrotności minimum socjalnego; ograniczenie zakresu świadczeń przysługujących w okresie bezrobocia; skrócenie minimalnego okresu opłacania składek; oraz objęcie systemem ubezpieczenia od bezrobocia niektórych kategorii samozatrudnionych;
- k) rząd Portugalii przygotowuje wniosek dotyczący dostosowania systemu odpraw w taki sposób, aby obniżyć ich poziom do średniego poziomu unijnego wynoszącego 8–12 dni na tydzień pracy oraz utworzenia funduszu rekompensat do wypłacania odpraw;
- l) złagodzone zostaną przepisy dotyczące wynagrodzenia za pracę w nadgodzinach oraz zwiększona zostanie elastyczność uregulowań dotyczących czasu pracy;
- m) Portugalia będzie wspierać takie kształtowanie się wynagrodzeń, które będzie zgodne z celem sprzyjając tworzeniu miejsc pracy i zwiększaniu konkurencyjności przedsiębiorstw, w dążeniu do skorygowania zaburzeń równowagi makroekonomicznej. W okresie obowiązywania programu ewentualne podniesienie płacy minimalnej nastąpi tylko wtedy, gdy będzie uzasadnione rozwojem sytuacji gospodarczej i sytuacji na rynku pracy. Podjęte zostaną środki celem usunięcia słabości obecnych mechanizmów negocjowania wynagrodzeń, w tym przepisy celem zdefiniowania na nowo kryteriów i procedur rozszerzania zakresu układów zbiorowych oraz celem ułatwienia zawierania porozumień na poziomie przedsiębiorstw. Do czasu wypracowania stosownych rozwiązań zawieszona zostanie możliwość rozszerzania zakresu układów zbiorowych;

- n) po przeprowadzeniu przeglądu aktualnych praktyk i ustanowieniu uzgodnionego planu działania aktywna polityka rynku pracy zostanie wzmocniona;
- o) opracowany zostanie plan działania na rzecz poprawy jakości kształcenia i szkolenia na poziomie ponadgimnazjalnym i zawodowym;
- p) poprawione zostanie funkcjonowanie systemu wymiaru sprawiedliwości poprzez wprowadzenie środków zaproponowanych w planie reformy wymiaru sprawiedliwości oraz przeprowadzenie i skontrolowanie zaległych spraw celem określenia środków mających prowadzić do usunięcia zaległości i wspierania pozasądowego rozstrzygnięcia sporów;
- q) Portugalia będzie kontynuowała proces otwierania swojej gospodarki na konkurencję. Rząd Portugalii podejmie niezbędne środki w celu zapewnienia, aby jego działania nie ograniczały swobodnego przepływu kapitału, a w szczególności aby państwo portugalskie ani żaden organ publiczny nie zawierały, jako udziałowcy, umów, które mogłyby ograniczać swobodny przepływ kapitału lub wpływać na kierowanie spółkami. Wolne zawody zostaną zliberalizowane poprzez udoskonalenie ram kwalifikacji zawodowych i likwidację ograniczeń w zawodach regulowanych. W sektorze budownictwa i nieruchomości Portugalia zmniejszy uciążliwość wymogów w stosunku do usługodawców transgranicznych oraz dokona przeglądu przeszkód w zakładaniu działalności usługowej;
- r) poprawione zostaną ramy w zakresie konkurencji i regulacji. Portugalia wzmocni niezależność najważniejszych krajowych organów regulacyjnych i zwiększy ich środki; wdroży przepisy dotyczące konkurencji celem zwiększenia tempa i skuteczności egzekwowania przepisów prawa konkurencji; oraz ustanowi specjalny sąd ds. konkurencji, regulacji i nadzoru;
- s) w sektorze energetycznym Portugalia podejmie środki na rzecz ułatwienia nowym podmiotom wejścia na rynek i wspierania utworzenia iberyjskiego rynku gazu oraz podejmie dalsze kroki na rzecz pełnej transpozycji trzeciego pakietu energetycznego UE. Portugalia podejmie środki na rzecz zweryfikowania mechanizmów wsparcia i opłat wyrównawczych mających zastosowanie do wytwarzania energii elektrycznej. Portugalia podejmie środki na rzecz ograniczenia nadmiernej wysokości rent ekonomicznych i wyeliminowania długu taryfowego do 2020 r., zwracając szczególną uwagę na opłaty wyrównawcze z tytułu gwarancji dostaw energii elektrycznej, specjalnego systemu (energia ze źródeł odnawialnych – poza gwarantowanymi w ramach mechanizmu przetargowego – i kogeneracji) i zwykłego systemu („CMEC” i „CAE”);
- t) w odniesieniu do pozostałych sektorów sieciowych, zwłaszcza transportu, telekomunikacji i usług pocztowych, Portugalia przyjmie dodatkowe środki na rzecz wspierania konkurencji i elastyczności;
- u) Portugalia przyjmie zmieniony kodeks zamówień publicznych, aby przyczynić się do stworzenia bardziej konkurencyjnych warunków dla przedsiębiorczości oraz do zwiększenia efektywności wydatków publicznych;
- v) Portugalia wdroży przepisy dotyczące rynku mieszkań czynszowych celem dalszego zrównoważenia obowiązków najemców i wynajmujących, zwiększenia zachęt do przeprowadzania remontów oraz uczynienia rynku bardziej elastycznym i dynamicznym.”;
- 2) w ust. 8 wprowadza się następujące zmiany:
- a) lit. b) i c) otrzymują brzmienie:
- „b) będzie ściśle nadzorować przedstawiane przez banki plany osiągnięcia współczynnika kapitału podstawowego Tier 1 w wysokości 10 % najpóźniej do końca 2012 r. Wymogi kapitałowe wynikające z wyceny długu państwowego według cen rynkowych, zgodnie z wymaganiami Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego, muszą zostać spełnione w czerwcu 2012 r., uwzględniając wpływ na poziom kapitału wyników szczególnego programu kontroli na miejscu oraz transferu funduszy emerytalnych banków do państwowego systemu zabezpieczenia społecznego. Jeżeli banki nie zdołają w terminie spełnić minimalnych wymogów kapitałowych, mogą wymagać czasowego dokapitalizowania ze środków publicznych, które dla prywatnych banków dostępne będą za pośrednictwem mechanizmu wsparcia wypłacalności banków dysponującego kwotą 12 mld EUR, który ustanowiony został w ramach programu;
- c) zapewni zrównoważone i uporządkowane zmniejszenie udziału finansowania dłużnego w sektorze bankowym, które ma nadal zasadnicze znaczenie dla trwałego wyeliminowania nierównowagi w zakresie finansowania. W swoich planach finansowania banki postawiły sobie za cel obniżenie wskaźnika kredytów do depozytów do orientacyjnej wartości około 120 % do czasu zakończenia programu oraz potencjalne zmniejszenie uzależnienia od finansowania w ramach Eurosystemu w okresie jego realizacji. Te plany finansowania podlegają kwartalnym przeglądom.”;
- b) lit. e) i f) otrzymują brzmienie:
- „e) zapewni reorganizację należącego do państwa banku Caixa Geral de Depósitos celem odpowiedniego dokapitalizowania jego podstawowej działalności bankowej. Oczekuje się, że w 2012 r. nastąpi sprzedaż działalności ubezpieczeniowej bezpośrednio na rzecz nabywcy końcowego, co przyczyni się do zaspokojenia dodatkowych potrzeb kapitałowych banku w tym roku, oraz że Caixa Geral de Depósitos będzie nadal prowadzić działania zmierzające do zbycia aktywów niestrategicznych. Jeżeli do końca czerwca 2012 r. nie uda się zaspokoić tych potrzeb z wewnętrznych źródeł w ramach grupy, bank ten otrzyma publiczne wsparcie kapitałowe w ramach buforów gotówkowych poza mechanizmem wsparcia wypłacalności banków;
- f) zapewni, aby wpływy pochodzące z częściowego transferu funduszy emerytalnych banków do państwowego systemu zabezpieczenia społecznego zostały wykorzystane zgodnie z unijnymi zasadami

pomocy państwa. Rząd Portugalii przeprowadzi, w ścisłej zgodzie z kryteriami kwalifikowalności, przydział środków w wysokości do 3 mld EUR, pochodzący od banków na rzecz sektora instytucji rządowych i samorządowych, przy jednoczesnym zachowaniu zobowiązań umownych dłużnika.”;

c) lit. g) otrzymuje brzmienie:

„g) opracuje i wdroży, w rozsądnych granicach czasowych, skuteczniejszą strategię wycofywania zagrożonych aktywów spółek celowych w celu maksymalizacji zysku dla podatnika.”;

d) lit. i) otrzymuje brzmienie:

„i) zapewni, aby banki uwzględniły dostępne wyniki szczególnego programu kontroli na miejscu w testach

warunków skrajnych przeprowadzanych przy założeniu podstawowego kapitału Tier 1 na poziomie 6 %.”;

e) skreśla się lit. j).

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Portugalskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 29 marca 2012 r.

W imieniu Rady

N. WAMMEN

Przewodniczący